

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy Filipa Dienstbiera, soudkyně Veroniky Juříčkové a soudce Štěpána Výborného ve věci žalobkyně: **L. A. F. M.**, zastoupené Mgr. et Mgr. Václavem Klepšem, advokátem, sídlem náměstí Svobody 50, Sušice, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, sídlem Nad Štolou 936/3, Praha 7, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 21. 10. 2024, č. j. OAM-1134/ZA-ZA12-P09-2024, o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 29. 5. 2025, č. j. 13 Az 35/2024-22,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.
- II. Žalobkyně **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III. Žalovanému **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci a řízení před městským soudem

[1] Žalovaný shora označeným rozhodnutím žalobkyni, občance Bolívarovské republiky Venezuela (dále jen „Venezuela“), neudělil mezinárodní ochranu podle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu. Žalobu proti rozhodnutí žalovaného městský soud shora označeným rozsudkem zamítl.

[2] Podle městského soudu žalobkyně své obavy z perzekuce ze strany vládního režimu pro dřívější projevy politických postojů jejího zetě uvedla poprvé až v žalobě a nijak nezduvodnila, proč tak neučinila již ve správním řízení. Naopak žalovanému při pohovoru k jeho dotazům výslovně uvedla, že žádné potíže v zemi původu neměla. Ani později v průběhu správního řízení nic jiného nezmínila, ani neodkázala na správní řízení vedené s jejím zetěm, aniž jí v tom cokoliv bránilo. Nejedná se tedy o situaci, za které by byl soud povinen k *ex nunc* přezkumu dle čl. 46 odst. 3 směrnice 2013/32/EU, o společných řízeních pro přiznávání a odnímání statusu mezinárodní ochrany (procedurální směrnice), a proto se městský soud těmito novými tvrzeními nezabýval. Připojené novinové články neměly dostatečnou kvalitu pro prokázání vznesených tvrzení, proto jimi nedokazoval.

[3] Dle městského soudu žalobkyně v průběhu správního řízení neuvedla žádné azylově relevantní důvody. Stěžejním důvodem, pro který žádala o udělení mezinárodní ochrany, byla legalizace jejího pobytu v České republice. Žalovaný zjistil skutkový stav věci dostatečně, žalobkyni umožnil uvést všechny podstatné skutečnosti, provedl s ní pohovor a shromáždil dostatek podkladů vztahujících se k aktuální situaci ve Venezuele. Městský soud proto neprováděl důkaz doloženými zprávami organizace Amnesty International.

Vzhledem k tomu, že žalobkyně nebyla ve své vlasti jakkoliv politicky aktivní, dospěl městský soud k závěru, že ani situace po prezidentských volbách na její osobu nemůže mít vliv, k čemuž odkázal na svůj předchozí rozsudek v jiné věci. Žalobkyně v průběhu správního řízení neuvedla žádné skutečnosti, které by mohly nasvědčovat závěru, že opustila zemi původu pro některý z důvodů uvedených v § 12 zákona o azylu.

II. Kasační stížnost a vyjádření žalovaného

[4] Proti rozsudku městského soudu podala žalobkyně (stěžovatelka) kasační stížnost, kterou považuje za přijatelnou, neboť městský soud podstatným způsobem pochybil při výkladu práva.

[5] Žalovaný má povinnost řádně zjišťovat aktuální situaci v zemi původu. Informace, z nichž žalovaný vycházel, však byly zpravidla více než rok staré a nijak nereflektovaly zásadní změny, k nimž v průběhu roku 2024 došlo. Sám městský soud pak odmítl doložené články, neprovedl dokazování, ani si nezjistil aktuální informace o zemi původu, ačkoli v úvodu rozsudku deklaroval nutnost *ex nunc* posouzení žádosti. Současně pochybil, označil-li postup žalovaného za správný a tento způsob práce se zastaralými informacemi za přípustný. Dále nepřihlédl ke stěžovatelčině námitce, že se z důvodu politické aktivity svého zetě obává návratu do země původu, neboť tuto obavu nevyjádřila explicitně během řízení před žalovaným. Informace o politické aktivitě stěžovatelčina zetě však měl žalovaný k dispozici, jelikož byly součástí správního spisu o zeťově žádosti o mezinárodní ochranu. Současně měl být žalovanému znám v dané době aktuální vývoj situace v zemi původu, která se značně vyostřila po zmanipulovaných prezidentských volbách v červenci 2024. Žalovaný stěžovatelčinu žádost neposoudil komplexně a městský soud se odmítl stěžovatelčinými obavami zabývat. Napadený rozsudek je tudíž také nepřezkoumatelný.

[6] Zprávy, které stěžovatelka doložila k žalobě, svědčily o hromadném zatýkání, pronásledování osob, arbitrárním zadržování, odebrání dokladů a o všeobecné atmosféře strachu, která v zemi původu nastala po volbách v červenci 2024. Tyto zprávy městský soud neprovedl s poukazem na jejich údajnou obecnost. Pochybení nenapravit ani citací z jiného rozsudku, z něž plyne zklidnění situace v zemi původu. To je pouze zdánlivé a nelze v žádném případě považovat za stav bezpečí. Ze zpráv o zemi původu plyne mučení a týrání zadržených osob a současně nefunkčnost složek právního státu, které jsou určeny k ochraně obyvatel před vládní mocí. Za účelem aktuálního posouzení situace v zemi původu nyní stěžovatelka dokládá rozhodnutí žalovaného o udělení mezinárodní ochrany v jiné věci z letošního roku, ve které žalovaný udělil doplňkovou ochranu občance Venezuely. Stěžovatelka má za to, že jako příbuzná osoby, která se aktivně zapojila do protirežimních aktivit, nemůže být v současné situaci nucena k návratu do země původu, jelikož by ji takový návrat mohl zásadním způsobem ohrozit.

[7] **Žalovaný** nesouhlasí se souvislostí s případem v jiné věci a není mu jasné, proč by měl přihlídnout k výpovědi stěžovatelčina zetě, který navíc výslovně uvedl, že v zemi původu nikdy žádné potíže neměl. Též stěžovatelka sdělila, že v zemi původu žádné problémy neměla, nebyla politicky aktivní a důvodem pro podání žádosti o udělení mezinárodní ochrany byla legalizace pobytu, protože takový postup jí připadal jako nejjednodušší. Dalším důvodem bylo to, že se ve Venezuele špatně žije. Žalovaný se stěžovatelčinou situací i situací ve Venezuele adekvátně zabýval. Nerozumí, jak by se měl stěžovatelky týkat vývoj po prezidentských volbách. Nikdy nebyla politicky aktivní, a nemůže se proto domáhat udělení mezinárodní ochrany z důvodu možného politického pronásledování, ke kterému

pokračování

venezuelský režim nemá žádný důvod. Stěžovatelka pro podporu svých názorů odkazuje na zprávy, které s jejím azylovým příběhem nemají nic společného.

III. Posouzení věci Nejvyšším správním soudem

[8] Vzhledem k tomu, že jde o věc, v níž před městským soudem rozhodoval specializovaný samosoudce, Nejvyšší správní soud se ve smyslu § 104a s. ř. s. zabýval otázkou, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatelky. Pokud tomu tak není, je namíste kasační stížnost podle § 104a s. ř. s. odmítnout jako nepřijatelnou.

[9] Výklad zákonného pojmu „*přesah vlastních zájmů stěžovatele*“, který je podmínkou přijatelnosti kasační stížnosti, učinil Nejvyšší správní soud v usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006-39, č. 933/2006 Sb. NSS. Podle tohoto usnesení je kasační stížnost přijatelná v následujících typových případech: (1) kasační stížnost se dotýká právních otázek, které dosud nebyly vůbec či nebyly plně řešeny judikaturou; (2) kasační stížnost se týká právních otázek, které jsou dosavadní judikaturou řešeny rozdílně; (3) vyvstala potřeba učinit judikaturu odklon; (4) pokud by bylo v napadeném rozhodnutí krajského soudu shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele.

[10] Stěžovatelka spatřuje přijatelnost kasační stížnosti ve čtvrtém bodě. Městský soud se dle jejího názoru dopustil zásadního pochybení, neboť posvětil postup žalovaného, který pracoval se zastaralými zprávami o zemi původu, a sám se odmítl stěžovatelčinými obavami zabývat.

[11] Soudy při přezkumu správního rozhodnutí vychází ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době vydání správního rozhodnutí (§ 75 odst. 1 s. ř. s.). Z tohoto pravidla existují výjimky vyžadované ústavním pořádkem, mezinárodním právem či právem Evropské unie. K prolomení § 75 odst. 1 s. ř. s. dochází i v případě přímé aplikace čl. 46 odst. 3 procedurální směrnice, podle něhož musí členské státy zajistit, aby účinný opravný prostředek ve věcech mezinárodní ochrany obsahoval úplné a *ex nunc* posouzení jak skutkové, tak právní stránky, a to alespoň v řízeních o opravném prostředku u soudu prvního stupně. Tento požadavek je přímo použitelný v řízeních před krajskými soudy, které ve věcech mezinárodní ochrany rozhodují jako soudy v prvním stupni. Krajské soudy tak mohou ve věcech mezinárodní ochrany samy přihlížet i k novým skutečnostem nastalým až po právní moci správního rozhodnutí. Krajský soud je povinen zohledňovat ty skutečnosti, které žadatel nemohl bez vlastního zavinění (či bez ospravedlnitelného důvodu) uvést již ve správním řízení (viz např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 11. 2015, č. j. 10 Azs 194/2015-32, či ze dne 11. 7. 2019, č. j. 9 Azs 157/2019-24, bod 23, usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 20. 11. 2024, č. j. 8 Azs 190/2024-23, bod 14, či nálezy Ústavního soudu ze dne 12. 4. 2016, sp. zn. I. ÚS 425/16).

[12] Uvedeným judikатурním východiskům městský soud v projednávané věci plně dostál. Zabýval se otázkou, zda stěžovatelka mohla svá nová tvrzení vznést již ve správním řízení (body 25 a 26 napadeného rozsudku). Neshledal překážky, které by jí v tom bránily, a proto se novými stěžovatelčinými tvrzeními nezabýval. Takový postup je v souladu s ustálenou judikaturou a nezpůsobuje ani nepřezkoumatelnost napadeného rozsudku, jak naznačuje stěžovatelka v kasační stížnosti. Stěžovatelka svá tvrzení bezpochyby mohla uvést již ve správním řízení, neboť se nejedná o skutečnosti, které nastaly až v průběhu správního

řízení (žádost o mezinárodní ochranu podala 28. 8. 2024, tedy po konání zmiňovaných voleb v červenci 2024), či dokonce po pravomocném rozhodnutí žalovaného. Neučinila-li tak a ani neodkázala na správní řízení vedené s jejím zetěm, musí tak nést riziko zamítavého rozhodnutí (bod 24 a 25 napadeného rozsudku).

[13] Ve vztahu k námitce týkající se nedostatečně zjištěného skutkového stavu odkazuje Nejvyšší správní soud na svou ustálenou judikaturu, podle které je povinností správního orgánu zjišťovat skutečnosti rozhodné pro udělení azylu jen tehdy, jestliže žadatel o udělení azylu alespoň tvrdí, že zde azylově relevantní skutečnosti jsou. Správní orgán nemá povinnost domýšlet právně relevantní důvody pro udělení azylu žadatelem neuplatněné a činit posléze k těmto důvodům příslušná skutková zjištění (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 20. 11. 2003, č. j. 2 Azs 27/2003-59, č. 181/2004 Sb. NSS, ze dne 7. 12. 2005, č. j. 4 Azs 151/2005-86, či usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 10. 2024, č. j. 7 Azs 96/2024-33). Rozsah a obsah informací zjišťovaných o zemi původu se tak odvíjí od sdělení žadatele o mezinárodní ochranu (usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 12. 2021, č. j. 3 Azs 118/2021-39, bod 11, či rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 9. 2024, č. j. 5 Azs 143/2024-29). Městský soud tak rovněž v této otázce postupoval v souladu s ustálenou judikaturou, dospěl-li k názoru, že pokud stěžovatelka svou obavu konkrétně neuvedla, žalovaný nepochybil, nezaměřil-li se při zjišťování informací o zemi původu na tuto otázku a nedoplňoval-li další podklady (body 29 a 37 napadeného rozsudku). To se týká též aktuálnosti podkladů, ze kterých žalovaný vycházel. Městský soud přihlédl ke stěžovatelčiným tvrzením a podklady žalovaného shledal ve vztahu k projednávané věci dostatečnými a aktuálními (bod 29 napadeného rozsudku).

[14] V této souvislosti se stěžovatelka ohrazuje vůči postupu městského soudu při neprovedení jí navržených důkazů. Dle judikatury Nejvyššího správního soudu soud obecně není povinen provést všechny navržené důkazy, avšak je vždy povinen náležitě odůvodnit, z jakých důvodů navrhovaný důkaz neprovedl, aby bylo zaručeno právo na spravedlivý proces účastníka řízení (usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 11. 2024, č. j. 8 Azs 213/2024-54, bod 12). Neakceptování návrhu na provedení důkazů je možné pouze pokud skutečnost, k jejímuž ověření nebo vyvrácení je důkaz navrhován, nemá relevantní souvislost s předmětem řízení, důkaz není způsobilý vyvrátit nebo potvrdit tvrzenou skutečnost, či je důkaz nadbytečný (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 4. 2005, č. j. 5 Afs 147/2004-89, č. 618/2005 Sb. NSS). Novinové články dle městského soudu nemají dostatečnou kvalitu k prokázání stěžovatelčiných tvrzení (bod 27 napadeného rozsudku). Doloženými zprávami organizace Amnesty International soud dokazování neprováděl, neboť podklady žalovaného považoval za přiměřeně aktuální a relevantní pro posuzovaný případ (bod 29 napadeného rozsudku). Městský soud postupoval v mezích judikatury a stěžovatelce vysvětlil důvody neprovedení jí navržených důkazů, které jsou vzhledem k výše uvedenému závěru a nemožnosti zohlednění stěžovatelčiných nových tvrzení zcela dostatečné. Na tom nic nemůžou změnit ani nyní stěžovatelkou doložené rozhodnutí žalovaného v jiné věci a zpráva Meziamerické komise pro lidská práva, neboť stěžovatelka v nyní projednávané věci ve správním řízení obdobné konkrétní obavy neuvedla, ač tak učinit mohla. Naopak sdělila, že v zemi původu žádné problémy neměla. Předloženými dokumenty proto Nejvyšší správní soud nedokazoval. Nejvyšší správní soud nezpochybňuje existenci autoritářského režimu v zemi původu, jenž s sebou přináší porušování základních lidských a občanských práv. Stěžovatelka však neuvedla žádné argumenty nasvědčující, že by tam právě jí v případě návratu hrozilo konkrétní nebezpečí.

pokračování

[15] V projednávané věci nevyvstala žádná právní otázka, která by nebyla judikaturou jednotně řešena, ani taková, kterou by bylo třeba řešit odlišně. Městský soud ani zásadně nepochybil.

IV. Závěr a náklady řízení

[16] Nejvyšší správní soud proto shledal kasační stížnost nepřijatelnou ve smyslu § 104a s. ř. s., pročez ji odmítl.

[17] K odmítnutí kasační stížnosti pro nepřijatelnost dochází na základě zjednodušeného věcného přezkumu (rozsudek ze dne 16. 6. 2021, č. j. 9 As 83/2021-28, a usnesení rozšířeného senátu ze dne 25. 3. 2021, č. j. 8 As 287/2020-33). O náhradě nákladů řízení proto Nejvyšší správní soud rozhodl podle § 60 odst. 1 a 7 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. Žalobkyně v řízení úspěch neměla, proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalovaný měl ve věci plný úspěch, nevznikly mu však náklady nad rámec běžné úřední činnosti, pročez se mu náhrada nákladů řízení nepřiznává.

Poučení: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 23. října 2025

JUDr. Filip Dienstbier, Ph.D.
předseda senátu